

staatsbosbeheer

Groene metropool

Ga je mee door de groene metropool? Vanuit je huis, via de bomen in je straat en het plantsoen om de hoek, via de gracht of sloot, die overgaat in een singel. Ga nog verder mee, via de speelplaats, het park, de gemeenschappelijke stadstuin, stadslanbouw, volkstuin en sportvelden. Dit groene lint dat stad en land verbindt, voert je de stad uit, naar het recreatiegebied net daarbuiten, via de surfplas, zwembijver en ligweides naar het grote natuurgebied dat daar weer aan grenst.

Verstedelijking

Voor het eerst in de geschiedenis wonen er wereldwijd meer mensen in de stad dan op het platteland. In Nederland wonen 17 miljoen mensen, dat zijn bijna 500 mensen per km². Ook hier wonen steeds meer mensen in een stedelijke omgeving. De toename van de verstedelijking zal de komende decennia - samen met mobiliteit, voedselbehoefte en klimaatbeheersing - de kwaliteit van de groene ruimte beïnvloeden. En dat terwijl het belang van een groene omgeving steeds vaker onderstreept wordt.

Aantrekkelijke omgeving

Vergeleken met andere plekken op de wereld waar veel mensen dicht op elkaar wonen, valt op hoe groen en goed geordend het hier is. Een belangrijke waarde, die we moeten behouden én verder versterken en verbeteren. Want een groene omgeving zorgt voor een geliefde, eigentijdse en gezonde omgeving om te wonen, werken en recreëren, waar (internationale) bedrijven zich graag vestigen en waar nationale en internationale bezoekers graag komen.

Groen netwerk

Staatsbosbeheer streeft ernaar dat iedere Nederlander direct vanuit zijn of haar huis is aangesloten op een groen, waterrijk netwerk, dat als een groene nutsvoorziening alle huishoudens bedient. Zo kunnen wij een bijdrage leveren aan een sterk woon- en vestigingsklimaat. Wij behoren een groot aantal natuur- en recreatiegebieden in Nederland. Door de verbinding te leggen met de vele andere groene gebieden in de stad en eromheen, kunnen we de groene metropool met elkaar tot een realiteit maken.

De waarde van groen

Wie nu naar Nederland kijkt ziet een ongelooflijk rijk landschap, gevormd en behouden door eeuwen goede zorg en doelgerichte planologie. Ontstaan uit de wisselwerking tussen mens en natuur en tussen stad en landelijk gebied. Nog steeds vervult het landschap waarin wij wonen een belangrijke rol. Misschien nog wel meer dan ooit zijn we ons bewust van de betekenis en de waarde van een groen landschap voor mens, natuur en economie.

Vestigingsklimaat

Aantrekkelijk en toegankelijk groen in en om de steden bepaalt voor een groot deel de aantrekkingskracht en concurrentiepositie van Nederland. Zo kiezen (internationale) bedrijven eerder voor gebieden die rijk zijn aan parken, recreatiemogelijkheden en open ruimten. De aanwezigheid van groen verhoogt de economische waarde van het nabijgelegen vastgoed. Openbaar groen in en rond de stad vervult een belangrijke functie voor recreatie en stimuleert het lokaal ondernemerschap. Het biedt ook werkgelegenheid voor mensen die wat verder van de arbeidsmarkt afstaan.

Biodiversiteit

Stadslandschappen kunnen een unieke leefomgeving voor planten en dieren bieden. Kleinschalige natuurontwikkeling, zoals bloemrijke wegbermen en natuurvriendelijke oevers, kan bijdragen aan het verhogen van de biodiversiteit in de stad. Voor kinderen die opgroeien in de stad en niet meer als vanzelfsprekend met de natuur in aanraking komen, is een groenere stadsomgeving van grote waarde voor hun ontwikkeling.

Klimaatbestendigheid

Door klimaatverandering kan de temperatuur in steden 's zomers extra hoog oplopen. Tegelijkertijd valt er vaker meer regen. Groene gebieden in en rond de stad zorgen voor ventilatie en afkoeling door verdamping en kunnen zo bijdragen aan een aangenamer leefklimaat. Groene gebieden en sloten, moerassen en kleinschalige retentiebekkens in en om de stad kunnen het overtollige regenwater bij extreme regenbuien opvangen en de riolering ontlasten.

Gezondheid

Steeds meer onderzoeken tonen aan dat bewegen en ontspannen in het groen goed is voor onze lichamelijke en geestelijke gezondheid. Nederlanders die in een groenere omgeving wonen, gaan minder vaak naar de huisarts. Ze hebben minder vaak stress en depressies, en hebben minder vaak last van een hoge bloeddruk en hartklachten. Bovendien helpt een groene omgeving om overgewicht te voorkomen, wat de kans op diverse ziektes vermindert, en draagt het bij aan de motorische ontwikkeling van kinderen.

Sociale cohesie

Groen in en rond de stad biedt veel mogelijkheden voor initiatieven van bewoners en gebruikers en draagt daarmee bij aan het versterken van de sociale cohesie. Het zorgt voor een gevoel van eigendom, waardering en draagvlak voor het stadslandschap.

Verbinden, verbeteren en verbreden

Goede verbindingen tussen groene gebieden binnen en buiten de stad zijn nog lang niet overal vanzelfsprekend. Te vaak eindigt het wandel- of fietspad bij een sloot, een hek of een snelweg. Staatsbosbeheer wil niet alleen de bekendheid van de groene gebieden vergroten, maar ook de aantrekkelijkheid ervan én de functie die het vervult in de maatschappij. Hier wil Staatsbosbeheer samen met gemeenten, ondernemers, provincies, terreinbeherende organisaties en andere partijen het initiatief voor nemen. Zo zorgen we ervoor dat iedereen van natuur en landschap kan genieten.

Plank over de sloot

Het gaat ons om het aanleggen van fysieke verbindingen in het landschap, die de stad beter met het omliggende landschap verbinden. Fietspaden, bruggen, knooppunten, goede routes en OV-verbindingen dragen hieraan bij.. Het gaat niet alleen om het leggen van een plank over de sloot, even zo belangrijk is het leggen van de mentale verbinding: is de route bekend, vindbaar, bewegwijzerd, verkeersveilig en sociaal veilig.

Van kijk-groen naar doe-groen

Het is de kunst om bij de inrichting, de ontwikkeling en het beheer van de groene ruimte in te blijven spelen op veranderingen in het gedrag en de behoeften van mensen. Zo vragen stedelingen steeds meer om groen in hun directe woon- en werkomgeving. Ook het recreatiegedrag en de samenstelling van de stadsbevolking zijn veran-

derd. Er is behoefte aan een breder palet aan gebruiksmogelijkheden en ook aan meer 'levendigheid'. Met deze kennis kunnen we de groene gebieden verbeteren. Van een groene omgeving als decor, naar gebieden waar mensen verleid worden om te bewegen.

Multifunctionele gebieden

Door een betere aansluiting met de stad, ontstaan er voor brede groepen in de samenleving aantrekkelijke, multifunctionele gebieden. Zo kunnen we de functie van de groene omgeving verbreden en koppelen aan maatschappelijke thema's als zorg, gezondheid, participatie en re-integratie. We geven extra aandacht aan groepen die niet vanzelfsprekend in de natuur komen.

De droom van de groene metropool

In de groene metropool kun je lopen, fietsen, sporten. Steeds weer word je verleid om verder te gaan, te ontdekken, want alles is goed vindbaar en bewegwijzerd. Onderweg kom je plekken tegen waar het prettig vertoeven is. De theetuin of het pannenkoekenhuis. Daar zijn ook de kinderopvang, het speelbos, kleinschalige bedrijvigheid, sociale werkplaatsen, kunst en cultuur, natuureducatie. Daar zijn plekken waar je bij de kraan je waterflesje vult, waar je kunt zitten, kijken, picknicken, vissen en vogels kijken. Bij boerderijen zie je hoe ons voedsel wordt geproduceerd en koop je verse producten. Via verschillende eigentijdse manieren kun je meedenken over inrichting, en meewerken aan het beheer. Je voelt je verbonden en mede-eigenaar. En dat voelt goed.

Enkele voorbeelden van ons werk voor een groene metropool:

Groen en gezondheid: Groene sportschool

In het Haagse bos is een initiatief gestart waarbij zelfstandig ondernemers onder een gezamenlijke vlag, de groene sportschool, diverse activiteiten aanbieden die duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van werknemers versterken. Staatsbosbeheer faciliteert als beheerder van het Haagse Bos deze activiteiten.

Verbindingen leggen: Diemerscheg en Diemerbos

Amsterdam staat bekend om zijn 'groene scheggen' die diep in het stedelijk gebied reiken. De Diemerscheg - aan de oostkant van de hoofdstad - wordt doorkruist door snelwegen, spoorverbindingen en kanalen. Hier is de samenhang tussen groengebieden niet meer vanzelfsprekend. Samen met organisaties uit de stad, de gemeenten en een aantal kenniscentra, wil Staatsbosbeheer een aantrekkelijk, veelzijdig recreatielandschap ontwikkelen, dat vanuit het wijkgroen en de stadsparken op natuurlijke wijze doorloopt in de recreatiegebieden aan de rand van de stad en de oevers van het IJmeer en de Vecht.

Nieuwe functies in gebieden: Voedselbossen

Van natuur kun je niet alleen kijkend genieten, je kunt er soms ook van eten. Bosbessen en bramen plukken ligt dan voor de hand, maar op sommige plekken kan er meer. Zo is Staatsbosbeheer bij Amsterdam en Almere aan het onderzoeken hoe samen met horecaondernemers pluk- of voedselbossen aangelegd kunnen worden.

Aantrekkelijker maken van gebieden: Vennepershout

In de Vennepershout in Haarlemmermeer is sinds kort veel meer te beleven. Met een financiële bijdrage van de gemeente zijn paden en ruiterroutes opgeknapt, is de bebording vernieuwd en in overleg met de omwonenden een nieuw hondenloopgebied in gebruik genomen. Aan de bosrand is de Vennep Lodge geopend. Bezoekers weten de weg goed te vinden. Zo zorgt Staatsbosbeheer samen met overheden, ondernemers en gebruikers voor aantrekkelijker groen, dicht bij huis.

Samen voor een groene metropool

Staatsbosbeheer maakt zich sterk voor een groen en waterrijk netwerk waar iedereen vanuit zijn of haar directe omgeving op is aangesloten en van kan genieten. Dat wij dit samen doen met gemeentes, provincies, collega-terreinbeheerders, ondernemers en vele anderen is vanzelfsprekend. Wij denken graag mee hoe we het met groen op een praktische manier een bijdrage kunnen leveren aan een aantrekkelijke woonomgeving.

Meer informatie:

www.staatsbosbeheer.nl/groenemetropool

Contact:

Harry Boeschoten

Programmadirecteur Groene Metropool
h.boeschoten@staatsbosbeheer.nl

Robert Graat

Programmasecretaris Groene Metropool
r.graat@staatsbosbeheer.nl

Het zit in onze natuur

Staatsbosbeheer beheert het groene erfgoed van Nederland; 265.000 ha natuur die we beschermen, die je kunt beleven en die we samen met en voor anderen duurzaam benutten.
